

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת וישלח - Shabbos Parshas Vayishlach

יט' כסלו תשס"א - December 16, 2000

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 4: 11 שקיעה/יום השבת - 4: 29
זמן קריאת שמע/מ"א - 8: 58 צאת הכוכבים/מערב - 5: 19
זמן קריאת שמע/ג"א - 9: 34 לשיטת רבינו תם - 5: 41

מדעת עליון

ויירא יעקב מאד ויצר לו וכו' (לב-ח)

יש לעיין במה דאיתא בבראשית רבה "אמר יעקב כל השנים הללו עשו יושב בארץ ישראל, תאמר שהוא בא עלי מכח ישיבת א"י. כל השנים הללו יושב ומכבד את הוריו, תאמר שהוא בא עלי מכח כיבוד אב ואם וכו' " עיי"ש.
ולכאורה צריך להבין, מה היתה כוונתו של יעקב שחשב בלבו שעשו ינצח עליו מחמת כחו בישיבת א"י וכיבוד אב ואם?
אלא ביאר הגמ"ר יהושע יהודא ליב דיסקין זצ"ל שבאמת יעקב לא היה יודע האמת כי היה ירא שיעמוד לעשו זכות כגדו כיון שישב בארץ ישראל וזכות כיבוד אב ואם, אבל באמת לא היה המעשה כן. אלא מתחילה עשו היה יושב בשדה אדום, וכמבואר גם בפי' הזאת "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום" - היינו ששלח יעקב לא אל ארץ ישראל אלא לארץ שעיר. ושדה אדום היה מדבר הרבה וגדול אשר לא הותר לבני ישראל ללכת על ארצם, כמבואר להלן בפי' דברים, אבל במדבר של אדום הלכו. ע"כ גם מתחילה דר עשו על שדה של שדה אדום ולא בא"י, ואח"כ כיון שהוקבע שם זמן רב, הוקבע דירתו בארץ אדום גופא, ונתיישב גם בהר שעיר. א"כ לא היו לו כל הזכותים הנ"ל, אלא על כרחך יעקב היה סבור כן ונתיירא שמא יעמוד לו לעשו את הזכותים לנצחו.

ותצא דינה בת לאה אשר ילדה יעקב לראות בבנות הארץ וגו' (לד-א)
עיין פרש"י וז"ל בת לאה ולא בת יעקב אלא ע"ש יציאתה נקראת בת לאה,

ויבא יעקב שלם עיר שכס אשר בארץ כנען.... ויחן את פני העיר וגו' (לג-יח)

The Hebrew words that are written in the *posuk* "ויחן את פני העיר" - "he camped before the city" can also be translated in the literal sense of the words, "he beautified the face of the city." The *gemara* (שבת לג.) offers three interpretations of how Yaakov beautified the city of Shechem: (1) he introduced coinage; (2) he built bathhouses; (3) he established public squares. From where does the *gemara* see that Yaakov beautified the city of Shechem in those three ways?

R' Yeshayah Horowitz ZT"L the Shela"n Hakadosh, explains this unusual statement of the *gemara* in the following manner: When the *posuk* tells us "ויבא יעקב שלם" - "Yaakov arrived whole," Rashi comments that he was, "whole in body, whole financially, and whole in his Torah learning." Yaakov shared this "wholeness" with the people of Shechem. He was whole financially, so he introduced coinage to improve their financial dealings; he was whole in body, so he built bathhouses to improve their health; and he was whole in Torah, so he built public squares as places to spread the word of Hashem.

הוא היה אומר

R' Meir of Premishlan ZT"L would say:

"Master of the Universe! If it is not yet time to gather in the flock and take it to *Eretz Yisrael*, at least give it bountiful pastures in which to graze."

R' Yisroel Salanter ZT"L would say:

"If a person will spend his time ensuring that nothing breaks, the necessary repairs will then take care of themselves!"

R' Menachem Mendel of Kotzk ZT"L would say:

"Chazal tell us that a *Talmid Chacham* should have an eighth of an eighth of conceit. The problem is that some *Talmidei Chachomim* are very poor in mathematics!"

THIS ISSUE IS SPONSORED IN HONOR OF THE BAR MITZVAH OF
ELI BERKOWITZ נ"י. A SPECIAL MAZEL TOV TO

MR AND MRS YOSHI BERKOWITZ - MAY YOU SEE MUCH NACHAS

To sponsor or dedicate an issue call 914-362-4380 or E-Mail: TorahTavlin@aol.com

retrieve them. It is a wonder," asked R' Pinchos, "why would Yaakov bother to expose himself by going back alone just to pick up a few small jars and containers?"

The group waited expectantly for the rabbi's reply. "The answer is quite simple and quite obvious," said the Rov. "Yaakov heard that Esav was coming to him and he knew that he would have to offer him a drink. But when he found out that Esav had with him four hundred men and he would have to ply each and every one with enough liquor to satisfy him, he hurried back, alone and unprotected, to retrieve those extra jars and glasses that he left behind!"

R' Pinchos looked directly at the rude man and said, "Had I known that "Esav" was coming, I would have surely done my utmost to provide adequate glasses and alcohol!"

TORAH GEMS

יירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו וכו' (לב-כו)

Yaakov and the angel of Esav were locked in mortal combat the entire night, with neither one gaining the upper hand. Finally, the angel displayed the prophecy showing the future leaders of *Bnei Yisroel* sinning. This upset Yaakov enough to cause his momentary lapse and to enable the angel to injure him on the thigh. The question is, why did the angel choose to show the iniquities of the leaders of Israel? Wouldn't Yaakov have been more moved and shaken had he seen the future destruction of the *Beis Hamikdosh* or the harsh exiles and suffering of his children, rather than just their leaders' misdeeds?

Answers R' **Henoch Leibowitz Shlit"a** that the angel of Esav understood that the true key to the survival of the Jewish people is its leaders, and that the greatest tragedy for *Bnei Yisroel* is a weakening in its leadership. The specter of this occurrence shook Yaakov more than any other possible disaster. After a physical tragedy, we have the capability to regroup and rebuild. But the leaders of Israel are the foundations of our future and if they are to falter, Heaven forbid, we could never rebuild. Our leaders have the responsibility of imparting the letter and the spirit of *Torah* and *halachah* to all future generations. Since they serve as role models as well, their slightest indiscretion can harm the nation eternally. Yaakov Avinu was keenly aware of this and the angel's strategy worked successfully to attack this sensitivity.

שאף היא יצאנית היתה, שנא' ותצא לאה לקראתו וכו', ועליה משלו המשל כאמה כבתה עכ"ל. ומבואר מדברי רש"י שמחמת שהיתה דינה יצאנית, לכך נכשלה. ופירש הגמ"ר משה שטרנבוך שליט"א בס' טעם ודעת, שמכאן חובה להורים להזהר בבנותיהם במשנה הזהירות, בבחירת מקום העבודה שהיא דוקא עם בנות חרדיות הזהירות בלשון, ולעולם לא יסמכו על בנותיהם, במיוחד בתקופה פרוצה כבזמנינו, ובעוה"ר ראינו שמקום העבודה גרם למכשולים ואסונות רבים.

ומסביר עוד, שבפרקי דר"א איתא, שבתו של יעקב יושבת אהלים ולא היתה יוצאת החוצה. מה עשה שכם בן חמור, הביא נערות משחקות חוצה לה מתופפות בתופים, אז יצאה דינה לראות וכו'.

הדברים נפלאים עד מאד, שלא הביא שכם בן חמור לפניו משוררים לפתותה, אלא משוררות. והוא נראה כדבר כשר וישר, אבל יש דברי שחוק שאינם מתאימים לצניעות דבנות ישראל, ושומר נפשו ונפש בני ביתו יבדוק בכל הדברים האלה אם הם לרוח התורה.

מעשה אבות....סימן לבנים

יותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר וגו' (לב-כה)

In the city of Frankfurt, about two hundred years ago, an undercurrent of "enlightenment" infected many inhabitants of the city. During this period of time, R' **Pinchos Halevi Horowitz ZT"L**, the famous **Ba'al Hafla'ah**, held the rabbinical seat in the city. A number of the city's intellectuals and prominent lay-leaders came to him, arguing that the time was right for effecting new changes in the religious practices of the city of Frankfurt.

The Rov had heard about the groups's intentions and was expecting their visit. He greeted them hospitably and asked his wife to bring in cake and some drinks for the guests. R' Pinchos lived modestly and therefore, could only afford a few bottles of wine and some small glasses to drink from. One of the guests, a man who enjoyed drinking a bit too much, was put off by his host's lack of alcoholic supply, and belligerently commented to the rabbi, "You know, the Talmud states that a man can be distinguished *by his glass* - *בכוסו* - or in your case, lack of it!"

The entire group enjoyed a laugh at the Rov's expense, until R' Pinchos answered him. "In the *Torah* it states that when Yaakov Avinu transferred over his entire family and possessions to the other side of the river to escape from his brother Esav, he returned alone. Rashi explains that Yaakov had forgotten some small jars on the other side and went to